

Quarterly Journal of Sport Development and Management

Vol. 13, Iss. 1, Serial No. 37

DOI: [10.22124/jsmd.2023.21202.2643](https://doi.org/10.22124/jsmd.2023.21202.2643)

Research Paper

Designing a model for the development of social capital in the student sports Volunteer activities

Hamdollah Elyasi.^{1*}, Morteza Rezaei-Soufi.² Abolfazl Farahani.³, Hamid Ghasemi.⁴

Received: Mar 10, 2022

Accepted: Dec 28, 2022

Abstract

Objective: The purpose of this study was to design a model for the development of social capital in the student sports Volunteer activities.

Methodology: The present study was conducted based on the purpose of basic research and in terms of collecting exploratory information and using the data theory of the foundation. The statistical population was all professors, experts, specialists and expert professors active in the field of sports management and active in the field of student sports in Iran. and 17 people were interviewed through the snowball sampling method, and a theoretical saturation criterion was considered to determine the participants' adequacy. The data collection tool was a semi-structured interview. The data were analyzed using open, axial and selective coding and the final model was extracted. For the scientific accuracy of the research model, four criteria of reliability, transferability, reliability and verifiability were used.

Results: Based on the obtained results, causal factors in the categories of students' volunteer value, leisure and entertainment, sports volunteer function and the obligation to prevent social harms; Underlying conditions in the context of facilities, economic context, structural-legal context and managerial context; Interfering factors in two dimensions of barriers and facilitators; Strategies in factors such as adaptation of urban environments and sports venues, macro policy, allocation of funds and financial resources, employment of volunteer forces, promotion and dissemination of volunteer culture, active and continuous participation of students in sporting events and finally the consequences in three individual dimensions, Social and educational are counted.

Conclusion: Paying attention and setting the ground for the active participation of students in sports volunteering activities leads to moral and academic growth, knowledge accumulation and also enjoyment of life in the shadow of communication with others, and the individual's behavior in social relations improves.

Keywords: Volunteer activities, interpersonal relations, social participation, student sports, grounded theory.

1. Ph.D Student of Sport Management, Department of Sports Management, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran, 2. Associate Professor of Sports Management, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran, 3. Professor of Sports Management, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran, 4. Associate Professor of Sports Management, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran

* Corresponding author's e-mail address: elyasihamdollah@gmail.com

Cite this article: Elyasi, H., Rezaei-Soufi, M., Farahani, A & Ghasemi, H. (2024). Designing a model for the development of social capital in the student sports Volunteer activities. *Journal of Sport Development and Management*, 13 (37), 1-25.
DOI: <http://doi.org/10.22124/jsmd.2023.21202.2643>

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

Managers of organizations, including education, in order to overcome the problem of lack of manpower in holding sports competitions and other executive departments, as well as to reduce operational costs regarding hosting sports competitions, should always look for volunteers who can handle various activities (Aghaei, 2014). In this way, volunteers provide managers with the opportunity to provide the usual services at the lowest cost and in various forms with optimal quality (Tahmasebi Poor, Ashraf Ganguie, Sajadi, 2018). Therefore, considering that volunteer forces play a significant role in holding various competitions at the national and international levels, and since education has financial problems and lack of human resources and pays less attention to volunteer forces, this research follows it. is to provide a model of social capital development in student sports volunteering activities.

Methodology

In terms of its purpose, this research is an applied research and in terms of collecting qualitative information, it is exploratory. In this research, the objective method was used for data analysis. The statistical population included all the professors, experts and experts active in the field of sports management and active in the field of student sports in Iran, and 17 people were interviewed through the snowball sampling method. Theoretical saturation criterion was considered to determine the number or adequacy of participants. The data collection tool was the semi-structured interview technique, which was used to formulate questions from the existing research literature and the process of social capital development in student sports volunteering activities. The interview time with experts was 45 to 60 minutes. Checking the scientific accuracy of qualitative studies includes four criteria: reliability, transferability, reliability, and verifiability. In this regard, for reliability, sampling until the data reaches saturation, long-term involvement in the field, multilateralism of the data was done. Also, for the reliability, inspection, documentation of the researcher regarding the data, methods and decisions, the multilateralism of the researcher was done. For verifiability, a parallel examination of the results and their reflexivity was also done. In line with transferability, a detailed description of the environment and the participants and the diversity of views and experiences of the interviewees was done. Data analysis was done through coding. In the open coding stage, by referring to the primary codes extracted from the interviews (coding of key points), the codes that referred to a common

topic was grouped and concepts were made, and categories were determined from their comparison and classification. In the central coding stage, in order to link the main categories to the sub-categories, the paradigm model was used to determine the causal conditions, central phenomenon, contextual factors, intervening variables, strategies and consequences which are the components of central coding. Then, through selective coding and based on the relationship pattern identified between categories and sub-categories in open and axial coding, the categories were linked together and the relevant theoretical system was presented.

Results

In 17 interviews, the experts pointed out a wide range of factors in response to the research questions, which with open coding analysis, a total of 362 codes were identified, but by merging and removing some codes, 205 codes were finally discovered, which were categorized into 32 components. In the central coding, causal conditions, central phenomenon, background factors, intervenors, strategies and consequences were identified using the collected data. The most important step in the selective coding stage is drawing the selected codes resulting from causal, central, strategic, consequential and contextual categories. The main phenomenon under study is an event or an event that the flow of actions and reactions are directed towards in order to manage, control or respond to it. The central phenomenon studied in this research is the development of social capital in student sports volunteer activities. The central phenomenon studied in this research is the development of social capital in student sports volunteer activities. The results related to the antecedents and values of volunteering for the development of social capital in student sports volunteering activities included 4 categories of value creation of student volunteering, leisure and entertainment, and the importance of sports volunteering and the requirement to prevent social harm. By summarizing the concepts and removing the similar concepts, 19 concepts were identified for the background conditions of social capital development in student sports volunteering activities, which included 4 categories of facility base, economic base, structural-legal base and inappropriate management base. Coding results for the intervening factors in the development of social capital in student sports volunteering activities include 65 concepts and 8 categories, of course, in two separate dimensions, i.e. A: Limiters of social capital development in student sports volunteering activities (5 categories), non-productive and vandalistic student behavior, alienation from self and community, personal limitations of

participation in volunteering, inappropriate position of sports volunteering and poor attitude towards students' abilities and b) Facilitators of social capital development in student sports volunteering activities (3 categories), students' high volunteering ability (application field), mental and physical health motivation and The motivation was utilitarian. In addition, the coding results for the necessary strategies for the development of social capital in student sports volunteering activities include 37 concepts and 6 categories of adapting urban environments and sports venues, macro-policy, allocation of credits and financial resources, employing volunteer forces, promoting and spreading the culture of volunteering and active participation, and More students have been in sports events. Coding results for the consequences of social capital development in student sports volunteering activities include 62 concepts and three dimensions: individual (strengthening interpersonal relationships, improving the individual independence of students), social (participation and social empathy, social trust, health and social well-being, social responsibility, Social norms and values) and academic (development of connection with school, academic well-being and academic progress) have been counted and summarized.

Discussion and Conclusion

Based on the results, it can be stated that student volunteering in sports events can be valuable in that it helps the health of society and saves on health and treatment costs, so volunteering is a way that children should learn and participate in. The development of social capital in the sports volunteering of the students causes a better understanding of the environment. On the other hand, sports volunteering leads to an increase in the child's physical and movement activity, and one of its other functions can be prevention from deviance and social harm. Although Bang et al (2020) and Ghasemi (2016) each have pointed out the functions and importance of volunteering, including physical, psychological, cognitive, deterrence, and pleasure and excitement. It is clear that not having enough information and the economic status of students' families can prevent students from participating in volunteering activities because the material benefits of participating in sports events are either non-existent or very small, but they are not aware of the social benefits of volunteering. As it is known, the lack of information on social networks and the low and inappropriate telecasting of students' sports events is a factor that causes less attention to be given to young people in sports events and special responsibility is not assigned to them. By participating in sports volunteering activities, the student will increase self-confidence, self-efficacy,

self-confidence and self-esteem, and by understanding the sense of independence, his success will improve and he will promote risk-taking in his activities to display his creativity and talent. (Downward, Hallmann, Rasciute, 2020). Also, social development using sports volunteering teaches the student to consult with others, get help from them, help them, sacrifice for others, and develops their altruism. He also feels responsibility and sympathy towards others and prefers collective interests to individual interests (Hallmann, Zehrer, Fairley et al., 2020). In addition, by doing voluntary sports activities, the student has a greater desire to attend school and feels safe in school and gets attached to the teaching staff and the school and his bond with the school is improved, so he respectfully obeys the rules of the school and respects He shows a sense of commitment to various issues at school and enjoys being with his peers and classmates. Allocating the appropriate budget of the ministry for the use of students in sports events and financial support of federations and the Ministry of Sports and Youth in this field increases the allocation of government facilities and credits for student sports. It is suggested that sports infrastructures be designed and operated based on the needs and abilities of students, ease of access, safety and health. In general, conducting the present research adds to the richness of the research conducted in the field of volunteer management and helps researchers to better understand the behavior of student volunteers.

Keywords: Volunteer activities, interpersonal relations, social participation, student sports, grounded theory.

References

1. Aghaei, h. (2014). Identification and Prioritization the Barriers to Recruitment of the Volunteers to Help with Sports Activities in Department of Education in the City of Karaj. *Strategic Studies on Youth ans Sports*, 13(25), 231-247. [Persian].
2. Bang, H., Chang, M., & Lee, C. (2020). Racial and linguistic status differences in the effect of interscholastic sport participation on school engagement and academic performance among high school students. *Psychological reports*, 123(2), 452-471 .
3. Downward, P., Hallmann, K., & Rasciute, S. (2020). Volunteering and leisure activity in the United Kingdom: A longitudinal analysis of males and females. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 49(4), 757-775.
4. Ghaasemi, P. D., H., Rezaee Soofi, P. D., M., & Eshraaghi, A. (2016). Spiritual Intelligence and Volunteerism among Sport Clubs within the Ministry of Education. *Quarterly Journal of Education*, 31(4), 139-158. [Persian].
5. Hallmann, K., Zehrer, A., Fairley, S., & Rossi, L. (2020). Gender and volunteering at the special Olympics: Interrelationships among motivations, commitment, and social capital. *Journal of Sport Management*, 34(1), 77-90.

طراحی الگوی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش آموزی

حمدااله الیاسی*^۱، مرتضی رضایی صوفی^۲، ابوالفضل فراهانی^۳، حمید قاسمی^۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۰۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۱۹

چکیده

هدف: هدف از این تحقیق طراحی الگوی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش آموزی بود. **روش شناسی:** پژوهش حاضر بر اساس هدف از نوع تحقیقات بنیادی و برحسب گردآوری اطلاعات اکتشافی و با استفاده از نظریه داده بنیاد انجام شد. جامعه آماری کلیه متخصصان و اساتید مدیریت ورزشی و فعال در ورزش دانش آموزی ایران بودند و از طریق روش نمونه گیری گلوله برفی و تاکید بر معیار اشباع نظری با ۱۷ نفر مصاحبه انجام شد. ابزار گردآوری داده ها مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. داده ها با استفاده از کدگذاری باز، محوری و انتخابی تجزیه و تحلیل شدند، جهت صحت علمی مدل پژوهش از چهار معیار قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال پذیری، قابلیت اطمینان و تأیید پذیری استفاده شد.

یافته ها: بر اساس نتایج عوامل علی در مقوله های ارزش آفرین بودن داوطلبی دانش آموزان، اوقات فراغت و سرگرمی، اهمیت داوطلبی ورزشی و الزام پیشگیری از آسیب های اجتماعی طبقه بندی شدند. شرایط زمینه ای شامل بستر امکاناتی، بستر اقتصادی، بستر ساختاری-قانونی و بستر مدیریتی بود؛ عوامل مداخله گر در دو بعد موانع و تسهیل گرها در نظر گرفته شد، راهبردها در عواملی همچون مناسب سازی محیط های شهری و اماکن ورزشی، سیاست گذاری کلان، تخصیص اعتبارات و منابع مالی، بکارگیری نیروهای داوطلب، ترویج و اشاعه فرهنگ داوطلبی، مشارکت فعال و مستمر دانش آموزان در رویدادهای ورزشی دسته بندی گردیدند و در نهایت پیامدها در سه بعد فردی، اجتماعی و تحصیلی احصا شده اند.

نتیجه گیری: توجه و زمینه سازی برای شرکت فعال دانش آموزان در فعالیتهای داوطلبی ورزشی منجر به رشد اخلاقی و تحصیلی، دانش اندوزی و همچنین لذت بردن از زندگی در سایه ی ارتباط با دیگران می شود و رفتار فرد در روابط اجتماعی بهبود پیدا می کند.

واژه های کلیدی: فعالیتهای داوطلبی، روابط بین فردی، مشارکت اجتماعی، ورزش دانش آموزی.

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، ۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، ۳. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، ۴. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: elyasihamdollah@gmail.com

استناد: الیاسی، حمدااله؛ رضایی صوفی، مرتضی؛ فراهانی، ابوالفضل و قاسمی، حمید. (۱۴۰۳). طراحی الگوی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش آموزی. مدیریت و توسعه ورزشی، ۱۱(۳۷)، ۲۵-۱.

DOI: <http://doi.org/10.22124/jsmd.2023.21202.2643>

مقدمه

مدرسه علاوه بر این که از ماحصل کار و فعالیت دانش‌آموزان برای دستیابی به اهداف آموزشی و پرورشی استفاده می‌کند، در آماده کردن نوجوانان امروز و جوانان آینده در فعالیت‌های مختلف جامعه نقش موثری دارد در این راستا و برای سهولت پذیرش نقش و قبول مسئولیت امور، یکی از فعالیت‌های مهم، داوطلبی دانش‌آموزان می‌باشد. داوطلبی فعالیتی است که هم به نفع جامعه و هم به نفع داوطلب است، اختیاری، بدون اجبار و بدون پرداخت دستمزد یا حق‌الزحمه است (Spoor, Kappelides, 2019). داوطلبی راهی است که می‌تواند به رشد اعتماد به نفس افراد کمک کند (Lindsay, Cancelliere, 2018). ویلسون، داوطلب بودن را به صورت انجام فعالیتی برای کمک به دیگران و بدون داشتن توقع و کاملاً آزادانه تعریف کرده است (Wilson, 2012). از سویی دیگر مشخص شده است بدون داشتن یک بخش داوطلبانه فعال، ممکن است کیفیت زندگی بیشتر افراد جامعه خصوصاً در کشورهای توسعه یافته از جمله ایالات متحده، کانادا، استرالیا و انگلستان به طور قابل توجهی دچار تنزل شود یا ممکن است مجبور شوند هزینه‌های بالایی را برای حفظ و ارتقای کیفیت زندگی خود بپردازند (Wilson, 2012). در سال ۲۰۱۲ در ایالات متحده، ۶۴/۵ میلیون نفر، ۷/۹ میلیارد ساعت داوطلب شده‌اند در حالی که در سال ۲۰۱۰ در کانادا، ۱۳،۳ میلیون نفر ۲،۰۷ میلیارد ساعت داوطلب شده اند (ویزینا و کروپتون، ۲۰۱۲). داوطلبان برای عملکرد سازمان‌های ورزشی و غیر ورزشی در سطح ملی،

ایالتی و اجتماعی دارای اهمیت زیادی می‌باشند (Donnelly, Harvey, 2010). با این حال، اخیراً مشخص شده است که نسبت جمعیت مشارکت کننده در نقش داوطلبانه ورزشی رو به کاهش بوده است (Wicker, 2017). فعالیت‌های داوطلبی مزایای متقابلی برای داوطلب و سازمان یا جامعه دارد که از آن جمله، می‌توان به مزایای اجتماعی، شخصیتی، اقتصادی و سیاسی اشاره کرد (Afrozeh, Moharramzadeh, Kashef, 2011). در این بین صنعت ورزش مهمترین بخش داوطلبی است و داوطلبی ورزشی فرآیندی است که جوانان می‌توانند مهارت‌های خود را افزایش دهند و رفتار شهروندی خود را ارتقا دهند (Storr, Spaaij, 2017).

داوطلبی در ورزش به زمینه مطلوبی برای شروع تحولات و توسعه اجتماعی با فراهم کردن دسترسی و فرصت برای تبادل و یا توسعه بسیاری از انواع سرمایه نمادین و اقتصادی و سیاسی تبدیل شده است (Hayton, Blundell, 2021). برگزارکنندگان رویدادها با تأکید بر فرصت‌های رشد شخصی و توسل به ارزش‌های خاص، در پی ایجاد فرصت‌های داوطلبانه برای همه اقشار جامعه می‌باشند (Hallmann, Zehrer, Fairley, Rossi, 2020).

سرعت، شدت و وسعت تغییرات در صحنه زندگی، مخاطرات زیادی از قبیل تنش‌های روحی، سرخوردگی، ناامیدی، نگرش‌های منفی به زندگی و... را پیشروی سلامتی انسان‌ها قرار داده است. از منظر دیگر می‌توان گفت تمام تلاش انسان برای سالم زیستن و بهره جستن از

استخرهای متعددی در سطح کشور شده است. راه اندازی، بهره‌برداری و حفظ و نگهداری بهینه و اثربخش این مجموعه‌ها، نیاز به همکاری و مساعدت داوطلبان ورزشی را بیش از پیش نمایان می‌سازد (Pilevar movakhar, Hamaidi, Khabiri, Honari, 2017).

در روانشناسی اجتماعی و با استفاده از تئوری هویت اجتماعی می‌توان توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیت‌های داوطلبی ورزش دانش‌آموزی را توجیه نمود بر این اساس روابط بین افراد در یک سازمان داوطلبانه، استفاده گسترده از ارتباطات رو در رو، و همچنین نگرش‌ها و ارزش‌های افرادی که عضو آن می‌شوند موجب تقویت سرمایه اجتماعی در سازمان‌های داوطلب می‌شود و توجه به نقش بالقوه و برجسته دانش‌آموزان در بخش داوطلبی ورزشی جهت تقویت سرمایه اجتماعی، تعجب آور نیست که ارتقای داوطلبی ورزشی به بخشی مهم از سیاست‌های عمومی بسیاری از کشورها تبدیل شده باشد (Behrens, Meyer, Pierdzioch, Emrich, 2018). به علاوه مشارکت در هر نوع فعالیت ورزشی و جسمی به نوجوانان کمک می‌کند تا ارزش‌های کار گروهی را بیاموزند، دوستی‌های پایدار برقرار کنند، مهارت‌های ارتباطی را بهبود بخشند و مهارت‌های علمی را در زمینه‌های دیگر اعمال کنند، و یک آموزش کاملاً دقیق داشته باشند (Bang, Chang, Lee, 2020) مشارکت در ورزش و داوطلبی احساس توانایی جسمانی، رضایت از ظاهر فیزیکی و تصویر بدن را بهبود می‌بخشد، که می‌تواند به افزایش عزت نفس منجر شود (Gomez-Baya, Mendoza, Matos, Tomico, 2019) داوطلب شدن جوانان مزایای اجتماعی بسیاری

زندگی است. حال آنکه لازمه سالم زیستن وجود سلامتی است. سلامت، به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی افراد تاثیرگذار است. به همین خاطر از دیرباز موضوع سلامتی مورد توجه بوده و تحقیقات زیادی نیز در مورد سلامت جسمی و همچنین سلامت روانی و اجتماعی افراد انجام شده است. در مقوله سلامت، بعد سلامت اجتماعی یکی از ابعاد پراهمیت محسوب می‌شود که روز به روز اهمیت و تاثیرات آن بیشتر به اثبات می‌رسد و یکی از عوامل موثر بر سلامت اجتماعی، سرمایه اجتماعی است. سرمایه اجتماعی شامل یکسری از عناصر اجتماعی مانند اعتماد، هنجارها و شبکه‌ها است که می‌توانند با تسهیل اقدامات هماهنگ شده، کارایی جامعه را بهبود ببخشند (Leonardi, Nanetti, Putnam, 2001). سرمایه اجتماعی از طریق روابط بین افراد در شبکه‌های اجتماعی بوجود می‌آید (Ostrom, 2000). در این راستا امروزه جهت رشد فردی، ثبات اجتماعی و نیازهای اجتماعی، اقدامات داوطلبانه در سراسر جهان در حال رشد است و داوطلبان یک منبع انسانی حیاتی در هر رویدادی محسوب می‌شوند (Hidzir, Lamat, Dahlan, A, Rahman, Bakri, 2021).

داوطلبی ورزشی در آموزش و پرورش یعنی دانش‌آموزانی که بصورت داوطلبانه به سازمان‌های ورزشی و تفریحی، رویدادهای ورزشی درون و برون مدرسه ای خدمت کرده و از این طریق به خود و مسئولین برگزاری مسابقات سود می‌رسانند (Khasanzyanova, 2017). با تلاش‌هایی که در سال‌های اخیر صورت گرفته، آموزش و پرورش موفق به احداث مجموعه‌های ورزشی، زمین‌های چمن و

سازوکارها و فرآیندی که ممکن است موجب توسعه سرمایه اجتماعی دانش‌آموزان با تاکید بر داوطلبی ورزشی شود را ارائه دهد و با توجه به این که فعالیت‌های داوطلبی در آموزش و پرورش و به خصوص در بخش ورزش دانش‌آموزی می‌تواند سهم بسیار چشمگیری در برگزاری رویدادهای ورزشی و کاهش هزینه‌های مربوط به آن داشته باشد، لذا شناختن نقش و جایگاه فعالیت‌های داوطلبی به عنوان ابزاری برای مدیران ورزش دانش‌آموزی به منظور برنامه‌ریزی و توسعه این ظرفیت بسیار قابل اهمیت می‌باشد (Eshraghi, Ghasemi, Rezaee Sofi, 2016) همچنین به نظر می‌رسد که برای رشد فعالیت‌های داوطلبی دانش‌آموزان در مدارس، برنامه‌ها و خط‌مشی‌های مناسبی وجود ندارد و واگذاری امور مدرسه و مسئولیت‌ها به دانش‌آموزان خاص یا به افرادی از بیرون سازمان در بعضی از مدارس، سبب کاهش روحیه مشارکت‌جویی و داوطلبی در میان دانش‌آموزان می‌شود. اتخاذ شیوه‌های مناسب برای افزایش داوطلبی دانش‌آموزان مستلزم بررسی‌های علمی و استفاده مسئولان مدارس و آموزش و پرورش از نتایج آن‌هاست. از سویی دیگر مدیران سازمان‌ها از جمله آموزش و پرورش برای غلبه بر مشکل کمبود نیروی انسانی در برگزاری مسابقات ورزشی و سایر بخش‌های اجرایی و همچنین برای کاهش هزینه‌های عملیاتی در خصوص میزبانی مسابقات ورزشی، عموماً باید به جامعه متوسل شوند و همواره به دنبال افراد داوطلبی باشند که از عهده فعالیت‌های مختلف برآیند (Aghaei, 2014).

همچون افزایش نگرش فرد جوان نسبت به خود، نگرش نسبت به مدرسه و یادگیری، مشارکت مدنی، مهارت‌های اجتماعی و عملکرد تحصیلی را تأیید می‌کند (Celio, Durlak, Dymnicki, 2011).

بیشتر تحقیقات انجام شده در این زمینه مربوط به بحث داوطلبی در باشگاه‌های ورزشی، ورزش همگانی و موانع جذب نیروهای داوطلب ورزشی در آموزش و پرورش بوده است در حالی که موضوع سرمایه اجتماعی با تاکید بر داوطلبی ورزشی دانش‌آموزی اکثراً به طور خاص مورد مطالعه قرار نگرفته است، این در حالی است که (Bruening et al., 2015) پیشنهاد کردند تحقیقات بیشتری برای بررسی چگونگی تسهیل سرمایه اجتماعی در ساختارها و فرایندهای برنامه‌های ورزشی با تاکید بر داوطلبی لازم است، به علاوه هیچکدام از تحقیقات انجام شده در ایران در حوزه توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیت‌های داوطلبی دانش‌آموزی نمی‌باشند و بیشتر تحقیقات فقط متمرکز بر انگیزه‌ها، موانع و یا جذب و نگهداری داوطلبان ورزشی پرداخته‌اند. مهم‌تر اینکه هیچ کدام از تحقیقات راهکارها و پیامدهای توسعه سرمایه اجتماعی فعالیت‌های داوطلبی دانش‌آموزی را بررسی نکرده‌اند و حتی تحقیقات کمتری نیز در مورد راه‌حل‌های بالقوه برای توسعه داوطلبی وجود دارد. لذا انجام تحقیقی که بتواند داوطلبان دانش‌آموز را مورد کنکاش و تفحص قرار دهد و به توسعه سرمایه اجتماعی فعالیت‌های داوطلبی دانش‌آموزی کمک کند، به شدت احساس می‌شود. این پژوهش به توسعه دانش کاربردی و نظری کمک می‌کند و یک زمینه مهم تحقیقی به شمار می‌رود زیرا می‌تواند درک بالاتری از

ادبیات پژوهشی موجود و فرآیند توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش آموزی بهره گرفته شد، زمان انجام مصاحبه با خبرنگار ۴۵ تا ۶۰ دقیقه بود.

بررسی صحت علمی مطالعات کیفی شامل چهار معیار قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال پذیری، قابلیت اطمینان و تأیید پذیری است. در این راستا برای قابلیت اعتبار، نمونه گیری تا رسیدن داده ها به حد اشباع، درگیر شدن طولانی مدت در میدان، چندجانبه نگری داده ها انجام شد همچنین برای قابلیت اطمینان، بازرسی، مستندسازی پژوهشگر در خصوص داده ها، روش ها و تصمیمات، چندجانبه نگری پژوهشگر انجام شد. جهت تأیید پذیری نیز به بررسی موازی نتایج و انعکاسی بودن آن ها پرداخته شد. در راستای قابلیت انتقال پذیری نیز وصف مفصل محیط و شرکت کنندگان و تنوع دیدگاه ها و تجارب گوناگون مصاحبه شوندگان انجام گردید.

تجزیه و تحلیل داده ها از طریق کدگذاری انجام گرفت در مرحله کدگذاری باز، با مراجعه به کدهای اولیه استخراج شده از مصاحبه ها (کدگذاری نکات کلیدی)، کدهایی که به موضوعی مشترک اشاره داشتند، گروه بندی شدند و مفاهیم را ساختند و از مقایسه و طبقه بندی آن ها نیز مقوله ها تعیین شدند. در مرحله کدگذاری محوری، به منظور مرتبط کردن مقوله های اصلی به مقوله های فرعی، از الگوی پارادایمی استفاده شد تا شرایط علی، پدیده محوری، عوامل زمینه ای، متغیرهای مداخله گر، راهبردها و پیامدها که اجزای کدگذاری محوری هستند، مشخص شوند. سپس از طریق کدگذاری انتخابی و بر اساس الگوی ارتباط شناسایی شده بین مقوله ها و زیر مقوله ها در

از این طریق، داوطلبان این فرصت را برای مدیران فراهم می آورند که خدمات معمول را با کمترین هزینه و به اشکال متنوع و با کیفیت مطلوب ارائه دهند (Tahmasebi Poor, Ashraf Ganguie, Sajadi, 2018). بنابراین، با توجه به اینکه نیروهای داوطلبی نقش به سزایی در برگزاری مسابقات مختلف در سطوح ملی و بین المللی دارند و از آنجا که آموزش و پرورش با مشکلات مالی و کمبود نیروی انسانی برخوردار است و به نیروهای داوطلبی کمتر توجه دارد، این تحقیق در پی این است تا سازوکارهای فعالیتهای داوطلبی دانش آموزان را با تاکید بر توسعه سرمایه اجتماعی مشخص نماید لذا سوال اساسی تحقیق حاضر به این صورت ارائه شده است: طراحی الگوی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش آموزی چگونه است؟

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، پژوهشی کاربردی و برحسب گردآوری اطلاعات کیفی از نوع اکتشافی بوده و با استفاده از روش نظریه داده بنیاد انجام گرفت. در این پژوهش از روش اشتراوس و کوربین یا عینیت گرا برای تحلیل داده ها استفاده شد. جامعه آماری شامل کلیه اساتید، کارشناسان و متخصصان و اساتید خبره فعال در حوزه مدیریت ورزشی و فعال در حوزه ورزش دانش آموزی ایران بود و از طریق روش نمونه گیری گلوله برفی با ۱۷ نفر مصاحبه شد. معیار اشباع نظری برای تعیین تعداد و یا کفایت مشارکت کنندگان در نظر گرفته شد. ابزار گردآوری داده ها تکنیک مصاحبه های نیمه ساختاریافته بود که برای تدوین سؤالات از

کدگذاری باز و محوری، مقوله‌ها به هم مرتبط شدند و نظام نظری مربوطه ارائه شد.

شده است.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱. ویژگی‌های مشارکت کنندگان در پژوهش

ویژگی نمونه	تعداد	تحصیلات	سن
اساتید مدیریت ورزشی	۱۰	استادیار	۲
		دانشیار	۵
		استاد تمام	۳
مدیران، معاونان و متخصصان	۷	کارشناسی ارشد	۳
		دکتری	۴
		مجموع	۱۷

ورزشی به عنوان داوطلب شرکت نماید عنوان کرد “ دانش‌آموز برای خود، جامعه آینده و رویداد ورزشی مهم است و باید اهمیت حضور او درک شود زیرا دانش‌آموز می‌تواند منبع انسانی فوق‌العاده‌ای برای برگزاری هر چه بهتر رویداد باشد و با اینکار مسئولین رویداد ورزشی در بسیاری از هزینه‌ها صرفه جویی می‌کنند و حتی درآمد بیشتری کسب نمایند، زیرا نیروی کمتری استخدام می‌کنند و حتی نبود یا کمبود منابع انسانی جبران می‌شود” از این پاسخ نیز کدهایی همچون (افزایش درآمد رویدادهای ورزشی، اثربخشی هزینه‌های رویداد، کاهش بار کاری کارکنان حقوق‌بگیر، کاهش خلاء نیروی‌های انسانی) استخراج گردید. در مجموع ۳۶۲ کد شناسایی شد اما با ادغام و حذف برخی از کدها در نهایت ۲۰۵ کد کشف گردید.

در مرحله کدگذاری باز همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد صاحب‌نظران در مصاحبه‌های ۱۷ گانه به طیف وسیعی از عوامل در پاسخ به سؤال‌های تحقیق اشاره کردند. در راستای مصادیق اشاره شده مصاحبه شونده‌ای در رابطه با اینکه دانش‌آموز چگونه می‌تواند به برگزاری رویداد ورزشی کمک نماید عنوان نمود: “یک دانش‌آموز با شرکت در رویداد ورزشی حالا این رویداد ورشی درون مدرسه‌ای یا برون مدرسه‌ای باشد، خواه رویداد ورزشی همچون مسابقات ورزشی باشد می‌تواند به عنوان آمارگر مسابقات، گزارشگر یا خبرنگار فعالیت نماید او می‌تواند با افراد زیادی مراوده داشته باشد، حتی می‌تواند به عنوان همیار پزشک فعال باشد و ...”. از این گفته‌ها کدهای بازی همچون (پزشکیاری در مسابقات ورزشی دانش‌آموزی، آمارگر مسابقات و رویدادهای ورزشی و خبرنگاری و گزارشگری) استخراج گردید. یکی دیگر از مصاحبه شوندگان در رابطه با اینکه چه لزومی دارد که دانش‌آموز در رویداد

جدول ۲. مفاهیم و مقولات شناسایی شده در رابطه با سؤالات مصاحبه

مقوله فرعی	کدها (مفاهیم شناسایی شده)
ارزش آفرین بودن داوطلبی دانش آموزان	کمتر شدن هزینه بهداشت و درمان، کارایی بیشتر رویدادهای ورزشی، افزایش درآمد رویدادهای ورزشی، اثربخشی هزینه‌های رویداد، کاهش بار کاری کارکنان حقوق‌بگیر، کاهش خلاء نیروی‌های انسانی، افزایش تنوع و تعداد اعضای گروه داوطلبی، افزایش ایده‌های نو، افزایش سرعت انجام خدمات
اوقات فراغت و سرگرمی	مشارکت هدفمند اوقات فراغت دانش آموزان، غنی سازی اوقات فراغت دانش آموزان، تخلیه انرژی دانش آموزان، ایجاد سرگرمی دانش آموزان
الزام پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی	خودکشی، اعتیاد، رفتارهای پرخطر، از هم پاشیدگی ساختار اجتماعی، اختلال در کنش اجتماعی، انحرافات و مفاسد اجتماعی، پیشگیری از جرائم و ناهنجاری‌ها در جامعه
قابلیت زیاد داوطلبی دانش آموزان (حوزه به‌کارگیری)	همکاری در برگزاری رویدادهای ورزشی، خبرنگاری، مربیگری و داوری رویدادهای ورزشی و المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای، پزشکیاری در مسابقات ورزشی دانش‌آموزی، سرپرستی تیم‌های ورزشی دانش‌آموزی، آمارگر مسابقات و رویدادهای ورزشی، تبلیغات برای رویدادها و کانون‌های ورزشی، بازاریابی و ایجاد درآمدزایی فضاهای ورزشی آموزش و پرورش، شناسایی استعدادهای ورزشی، استفاده از دانش‌آموزان برای آموزش، حوزه حرکات اصلاحی و تناسب اندام، حوزه درس تربیت بدنی، همکاری در مدیریت بازی‌های کودکان، همکاری در بهره برداری و نگهداری از تجهیزات و لوازم ورزشی، مربیگری ورزش صبحگاهی، همکاری در ایجاد حیاط پویا در مدارس
انگیزه سلامت روانی و حرکتی	توسعه قابلیت جسمانی، حرکتی، احساس غرور و موفقیت، کسب لذت و شادمانی، توسعه دوستی، احساس مفیدبودن و ارزشمندی، نیاز به احترام، دستیابی به علائق و سلاقی، حضور در موقعیت‌های پر جنب و جوش و پرچالش
انگیزه سودمندگرایانه	کسب تجربه، تخصص و مهارت، کسب مهارت اجتماعی، کسب شهرت، افزایش سطح معلومات و دانش دانش‌آموزان، رشد خلاقیت‌های فردی دانش‌آموزان داوطلب، اخذ مدرک داوطلبی، ایجاد فرصت شغلی در آینده، کسب درآمد
رفتار غیر مولد و وندالیستی دانش آموز	عدم تمایل به ادامه تحصیل، غیبت دانش‌آموزان، افت تحصیلی دانش‌آموزان، تخریب امکانات مدرسه و یا جامعه، رفتار ناشایست با دیگر دانش‌آموزان
بیگانگی از خود و اجتماع	بریدگی از هنجارهای فرهنگی، عدم پیوند ذهنی بین فرد و محیط (جامعه، ساختار اجتماعی و خود)، عدم کنترل امور شخصی، احساس بی‌هنجاری، احساس بی‌معنایی، احساس انزوا اجتماعی، احساس تنفر
محدودیت‌های شخصی مشارکت در داوطلبی	ترس از قرارگیری در محیط‌های شلوغ، عدم عضویت دیگر دوستان، مهارت و تجربه پایین دانش‌آموزان، وضعیت اقتصادی خانواده دانش‌آموزان، نداشتن سود و منفعت حضور در رویدادهای ورزشی، نداشتن اعتمادبه‌نفس کافی، نداشتن اطلاعات کافی، کمبود زمان و داشتن مشغله‌های درسی و تحصیلی
جایگاه نامناسب داوطلبی ورزشی	وجود احساس هزینه بر بودن استفاده از دانش‌آموزان به عنوان داوطلب، دیدگاه جامعه درمورد ورزش به عنوان مانع پیشرفت درسی، عدم هویت بخشی به تربیت‌بدنی مدارس در جامعه، ناشناخته بودن توانایی‌های بالقوه دانش‌آموزان، عدم شناخت نیازهای داوطلبی، عدم تقاضا برای مشارکت داوطلبانه، عدم توجه مسئولین به مزایا و ظرفیت‌های بالای داوطلبی، کم و مقطعی بودن فرآیندهای داوطلبی ورزشی
نگرش ضعیف به توانایی دانش‌آموزان	عدم مسئولیت دهی به دانش‌آموزان، عدم ارزش و بها به دانش‌آموزان داوطلب، عدم اعتماد به داوطلبان دانش‌آموز، محدودیت اجتماع‌پذیری دانش‌آموزان، ضعف اطلاع‌رسانی در شبکه‌های اجتماعی، پخش کم و نامناسب تلویزیونی رویدادهای ورزشی دانش‌آموزان
بستر امکاناتی	عدم طراحی مناسب سالن‌ها و استادبوم‌های ورزشی، کمبود فضاهای ورزشی مناسب برای دانش‌آموزان، کمبود امکانات رفاهی برای دانش‌آموزان
بستر اقتصادی	عدم استقلال مالی هیئت ورزش دانش‌آموزی، پایین بودن سرانه ورزشی مدارس، تخصیص نیافتن اعتبار بند (۱۱۷) تخصیص یک درصد از اعتبارات دستگاه اجرایی به ورزش، هزینه بالای استفاده از فضاهای ورزشی، وابستگی به بودجه دولتی برای توسعه ورزش دانش‌آموزی
بستر -ساختاری- قانونی	طرح‌ها و بخش‌نامه‌های دست و پاگیر، عدم آموزش داوطلبی در نظام آموزشی کشور، وجود قوانین و مقررات انعطاف‌ناپذیر، ساختار متمرکز و هرمی آموزش و پرورش، بروکراسی و کاغذبازی شدید اداری، عدم اجرای قوانین مصوب برای رفاه حال دانش‌آموزان، عدم پیش‌بینی و توجه قوانین بکارگیری دانش‌آموزان در داوطلبی

بستر مدیریتی	عدم استفاده از مدیران تحصیل کرده تربیت‌بندی در ورزش دانش‌آموزی، سطح نگرانی مدیریت به موضوع داوطلبی، ریسک ناپذیری مدیران رویدادهای ورزشی، عدم باور و اعتماد مدیران به کارایی دانش‌آموزان
مناسب‌سازی محیط‌های شهری و اماکن ورزشی	بهینه‌سازی اماکن و امکانات ورزشی در دسترس، سهولت دسترسی دانش‌آموزان به اماکن ورزشی، ارتقاء سیستم حمل و نقل، تأمین بهداشت اماکن ورزشی، توجه به ایمنی و امنیت دانش‌آموزان داوطلب
سیاست‌گذاری کلان	توجه اسناد فرادستی و راهبردی در زمینه توسعه سلامت دانش‌آموزی، تسهیل‌گری مشارکت دانش‌آموزان در رویدادهای بین‌المللی، تعامل اثربخش بین نهادهای متولی ورزش و سیستم آموزش و پرورش، تقویت فدراسیون و انجمن‌های ورزش دانش‌آموزی
تخصیص اعتبارات و منابع مالی	اختصاص بودجه مناسب وزارت برای استفاده از دانش‌آموزان در رویداد ورزشی، حمایت مالی فدراسیون‌ها و وزارت ورزش و جوانان، اختصاص امتیاز و پاداش به داوطلبان، اختصاص تسهیلات و اعتبارات دولتی برای ورزش دانش‌آموزی، جذب سرمایه‌گذار بخش خصوصی در ورزش دانش‌آموزی
بکارگیری نیروهای داوطلب	طراحی سایت و ثبت توانمندی‌های دانش‌آموزان داوطلب، گروه‌بندی داوطلبان (بر اساس سن، جنسیت، تخصص و ...)، معرفی دقیق نیازها و جذب فعالیت‌های داوطلبانه بر اساس رویداد، تدوین شاخص‌های استاندارد انتخاب داوطلب، جذب و گزینش داوطلبان، تطبیق شرایط داوطلب با سمت، آموزش ایفای نقش، نگهداری و ارزیابی داوطلبان، پرورش و توسعه داوطلبان
ترویج و اشاعه فرهنگ داوطلبی	استفاده از فضای مجازی و توسعه ورزش دانش‌آموزی، پوشش‌دهی و انعکاس اخبار ورزش دانش‌آموزی از رسانه‌های جمعی، بکارگیری خبرنگاران تخصصی در حوزه ورزش دانش‌آموزی، مشارکت مستمر و یا نمادین شخصیت‌های بزرگ ورزشی به عنوان داوطلب، تشکیل لیدرهای داوطلبی ورزشی، برپایی کمپین‌های اجتماعی جهت ترویج فرهنگ داوطلبی، استفاده از الگوهای موفق جهانی و بومی‌سازی آنها، اطلاع‌رسانی مناسب سازمان‌ها برای جذب نیروی داوطلب، سوق دادن تحقیقات دانشگاهی به سمت داوطلبی و ورزش دانش‌آموزی
مشارکت فعال و مستمر دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی	بکارگیری بهینه داوطلبان دانش‌آموز در رویدادهای ورزشی، برگزاری مسابقات دانش‌آموزی در مدارس، فعالیت منظم کانون‌های ورزشی درون و بیرون مدرسه‌ای، احیاء مسابقات ورزشی در بخش دانش‌آموزی، ایجاد مراکز داوطلبی ورزشی در مدرسه
تحکیم روابط بین فردی	ترجیح منافع جمعی به فردی، مشورت و کمک گرفتن از دیگران، کمک کردن به دیگران، فداکاری برای دیگران، نوع دوستی، احساس مسئولیت، احساس همدردی، باور به صداقت و درستی، احترام به دیگران
اهمیت داوطلبی ورزشی	کارکرد شناختی (دانش و فهم)، کارکرد تفریح و نشاط دائمی، کارکرد بازدارنده از کج‌روی و آسیب اجتماعی، کارکرد حرکتی و جسمانی
بهبود وضعیت استقلال فردی دانش‌آموزان	افزایش خودباوری، خودکارآمدی، توفیق طلبی فرد، درک حس استقلال، مسئولیت‌پذیری فردی، افزایش اعتماد به نفس و عزت نفس، ارتقای خطرپذیری
مشارکت و همدلی اجتماعی	انسجام و همبستگی اجتماعی، تعلق اجتماعی، عضویت در نهادهای اجتماعی، تعاون و همیاری اجتماعی، وفاق و همدلی اجتماعی، هویت اجتماعی
اعتماد اجتماعی	اعتماد و تعهد اجتماعی، مقبولیت و جامعه‌پذیری، سازگاری و انطباق‌پذیری اجتماعی، حمایت اجتماعی
سلامت و رفاه اجتماعی	افزایش سرزندگی اجتماعی، کاهش انزوای اجتماعی (خانه‌نشینی و تنهایی و ...)، کاهش محرومیت‌ها و نابرابری‌های اجتماعی، نشاط و تحرک اجتماعی، آگاهی و نظم اجتماعی، آرامش و امنیت اجتماعی، افزایش تاب‌آوری اجتماعی، توسعه عدالت اجتماعی، رضایت اجتماعی
مسئولیت اجتماعی	مسئولیت‌پذیری اخلاقی، پرهیز از کارشکنی، رعایت حقوق اجتماعی، مسئولیت‌پذیری اقتصادی، پاسخگویی اجتماعی
هنجارها و ارزش‌های اجتماعی	تربیت و مهارت اجتماعی، احترام به ارزش‌های خانوادگی، احترام به آداب و رسوم اجتماعی، ترویج ارزش‌های اخلاقی، باورهای اجتماعی، کسب منزلت اجتماعی
توسعه پیوند با مدرسه	دل‌بستگی به کادرآموزشی، دل‌بستگی به مدرسه، احترام و اطاعت از قوانین مدرسه، احساس امنیت در مدرسه، تعهد به مدرسه، تمایل به حضور بیشتر در مدرسه
رفاه و بهزیستی تحصیلی	اشتیاق تحصیلی، انگیزش تحصیلی، خوش اخلاقی با همکلاسی‌ها، لذت و خوش بودن در کنار همسالان، کاهش افسردگی و اضطراب تحصیلی
پیشرفت تحصیلی	توسعه دستاوردهای تحصیلی، ارتقا تمرکز، حافظه و رفتار، توسعه مهارت و تخصص علمی دانش‌آموزان، کسب موفقیت‌های درسی و ورزشی، مشارکت در یادگیری گروهی

در کدگذاری محوری شرایط علی، پدیده پیامدها با استفاده از داده‌های گردآوری شده محوری، عوامل زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و به‌صورت جدول (۳) مشخص شدند.

جدول ۳. نتایج مربوط به کدگذاری محوری

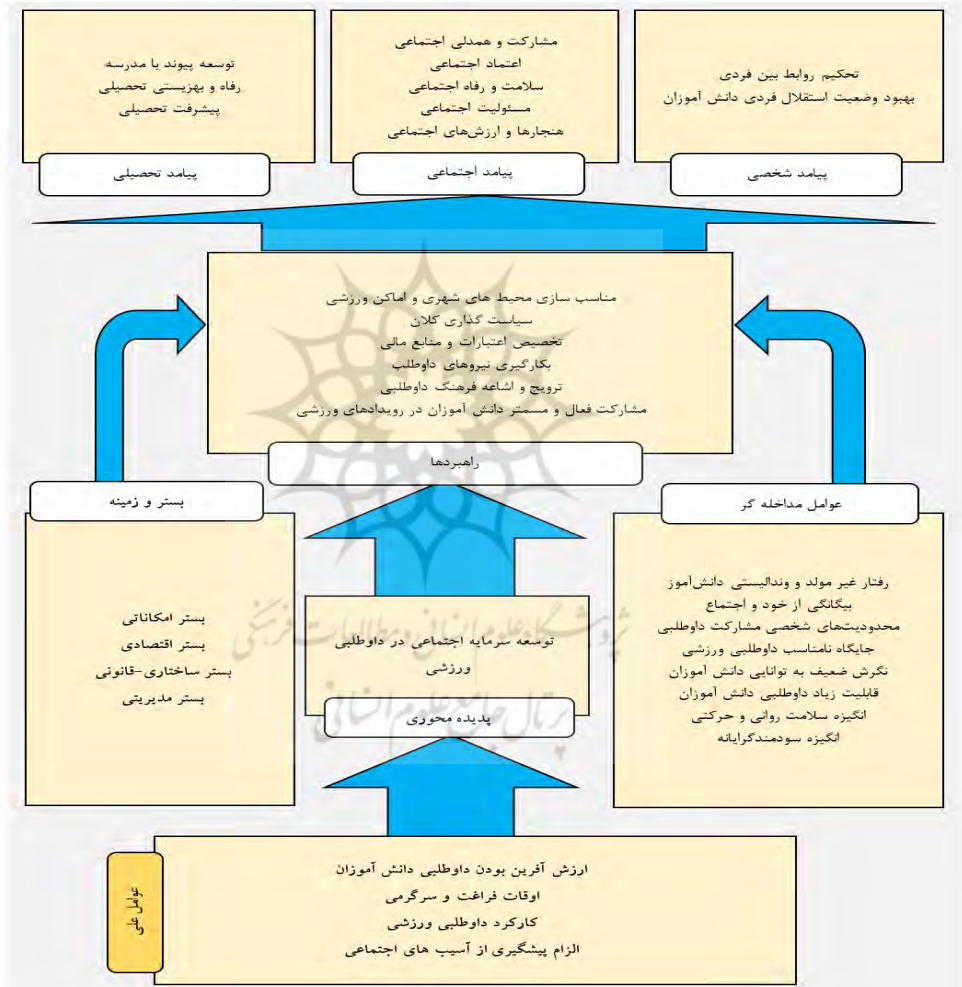
مقوله اصلی	مقوله‌های منتخب	مقوله	تعداد مفاهیم
عوامل علی	پیشایندها و ارزش‌های داوطلبی	ارزش آفرین بودن داوطلبی دانش‌آموزان	۹
		اوقات فراغت و سرگرمی	۴
		اهمیت داوطلبی ورزشی	۷
بسترها و زمینه‌ها	شرایط محیطی	الزام پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی	۵
		بستر امکاناتی	۳
		بستر اقتصادی	۵
پدیده محوری	-	بستر ساختاری قانونی	۷
		بستر مدیریتی	۴
		توسعه سرمایه اجتماعی در داوطلبی ورزشی	-
عوامل مداخله‌گر	محدودکننده‌ها	رفتار غیر مولد و وندالیستی دانش‌آموز	۵
		بیگانگی از خود و اجتماع	۷
		محدودیت‌های شخصی مشارکت در داوطلبی	۸
	تسهیل‌گرها	جایگاه نامناسب داوطلبی ورزشی	۸
		نگرش ضعیف به توانایی دانش‌آموزان	۶
		قابلیت زیاد داوطلبی دانش‌آموزان (حوزه به‌کارگیری)	۱۵
راهبردها	فرآیندها و سازوکارها	انگیزه سلامت روانی و حرکتی	۸
		انگیزه سودمندگرایانه	۸
		مناسب‌سازی محیط‌های شهری و اماکن ورزشی	۵
	پیامد فردی	سیاست‌گذاری کلان	۴
		تخصیص اعتبارات و منابع مالی	۵
		بکارگیری نیروهای داوطلب	۹
پیامدها	پیامد اجتماعی	ترویج و اشاعه فرهنگ داوطلبی	۹
		مشارکت فعال و مستمر دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی	۵
		تحکیم روابط بین فردی	۹
	پیامد تحصیلی	بهبود وضعیت استقلال فردی دانش‌آموزان	۷
		مشارکت و همدلی اجتماعی	۶
		اعتماد اجتماعی	۴
مجموع	۶	سلامت و رفاه اجتماعی	۹
		مسئولیت اجتماعی	۵
		هنجارها و ارزش‌های اجتماعی	۶
		توسعه پیوند با مدرسه	۶
		رفاه و بهزیستی تحصیلی	۵
		پیشرفت تحصیلی	۵
			۲۰۵
			۳۲

توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی شناسایی گردید که شامل ۴ مقوله‌ی بستر امکاناتی، بستر اقتصادی، بستر ساختاری-قانونی و بستر مدیریتی نامناسب بوده است. نتایج کدگذاری برای عوامل مداخله‌گر توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی شامل ۶۵ مفهوم و ۸ مقوله البته در دو بعد مجزا یعنی الف: محدودکننده‌های توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی (۵ مقوله) رفتار غیر مولد و وندالیستی دانش‌آموز، بیگانگی از خود و اجتماع، محدودیت‌های شخصی مشارکت در داوطلبی، جایگاه نامناسب داوطلبی ورزشی و نگرش ضعیف به توانایی دانش‌آموزان و (ب) تسهیل‌گرهای توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی (۳ مقوله) قابلیت زیاد داوطلبی دانش‌آموزان (حوزه به‌کارگیری)، انگیزه سلامت روانی و حرکتی و انگیزه سودمندگرایانه بوده است. به علاوه نتایج کدگذاری برای راهبردهای لازم توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی شامل ۳۷ مفهوم و ۶ مقوله‌ی مناسب‌سازی محیط‌های شهری و اماکن ورزشی، سیاست‌گذاری کلان، تخصیص اعتبارات و منابع مالی، به‌کارگیری نیروهای داوطلب، ترویج و اشاعه فرهنگ داوطلبی و مشارکت فعال و مستمر دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی بوده است. نتایجی که در اثر راهبردها پدیدار می‌شود به عنوان پیامد در نظر گرفته می‌شوند. پیامدها حاصل کنش‌ها و واکنش‌ها هستند. نتایج کدگذاری برای پیامدهای توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش

نظریه‌پردازان داده بنیاد، نظریه خود در سه شکل (الگوی کدگذاری بصری، مجموعه‌ای از قضایا (یا فرضیه‌ها) و داستانی که به شکل روایی نوشته می‌شود. الگوی کدگذاری بصری در واقع همان الگوی کدگذاری محوری است که شکل (۱) قابل مشاهده است. قضایای نظری نیز همان قضایا یا هایی فرضیه هستند که روابط بین مقوله‌ها، مثلاً روابط بین شرایط علی را با پدیده محوری بیان می‌کنند. در فرآیند یکپارچه‌سازی مقوله‌ها، نظریه‌پرداز، ادراک یا احساسی از آنچه که پژوهش راجع به آن است، ایجاد کرده و شروع به نگارش داستانی توصیفی در مورد فرآیند آن می‌کند (Creswell, 2002). در اینجا مهم‌ترین گام در مرحله کدگذاری انتخابی، ترسیم کدهای منتخب ناشی از مقولات علی، محوری، راهبردی، پیامدی و زمینه‌ای است. مقوله‌ی اصلی (محوری) یا پدیده‌ی اصلی (هسته) مورد مطالعه، پدیده مورد نظر، ایده و فکر محوری، حادثه، اتفاق یا واقعه‌ای است که جریان کنش‌ها و واکنش‌ها به سوی آن رهنمون می‌شوند تا آن را اداره، کنترل و یا به آن پاسخ دهند. پدیده محوری مورد مطالعه در این پژوهش توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی می‌باشد. به‌طور خلاصه و همان‌طور که در جدول ۳ قابل مشاهده است نتایج مربوط به پیشایندها و ارزش‌های داوطلبی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی شامل ۴ مقوله ارزش آفرین بودن داوطلبی دانش‌آموزان، اوقات فراغت و سرگرمی و اهمیت داوطلبی ورزشی و الزام پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی بود. با جمع‌بندی مفاهیم و حذف مفاهیم مشابه ۱۹ مفهوم برای شرایط زمینه‌ای

مدرسه، رفاه و بهزیستی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی) احصا و خلاصه‌بندی شده‌اند. با استفاده از نتایج کدگذاری باز و محوری، الگوی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیت‌های داوطلبی ورزش دانش‌آموزی را بر اساس پارادایم شش‌گانه به شرح شکل (۱) خواهد بود.

دانش‌آموزی شامل ۶۲ مفهوم و سه بعد فردی (تحکیم روابط بین فردی، بهبود وضعیت استقلال فردی دانش‌آموزان)، اجتماعی (مشارکت و همدلی اجتماعی، اعتماد اجتماعی، سلامت و رفاه اجتماعی، مسئولیت اجتماعی، هنجارها و ارزش‌های اجتماعی) و تحصیلی (توسعه پیوند با

شکل ۱. مدل پارادایمی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیت‌های داوطلبی ورزش دانش‌آموزی

بحث و نتیجه گیری

برگزاری بسیاری از رویدادهای مهم ورزشی و بقای بسیاری از سازمانها در حیطه ورزش بستگی به حضور داوطلبان دارد در نتیجه اهمیت داوطلبی ایجاد فرصتهایی برای شرکت در ورزش و در نتیجه کمک به سلامت جسمی و روانی است. همچنین ارتقای کیفیت زندگی و دریافت پاداشهای مالی و اجتماعی نیز از دیگر مزایای داوطلبی است، لذا این تحقیق با هدف طراحی الگوی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانشآموزی انجام شد و نتایج مربوط به شرایط علی، شرایط زمینه‌ای یا عوامل بسترساز، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای تشکیل‌دهنده‌ی الگو، دارای متغیرها و مقوله‌هایی است، که توجه به تحقق آنها موجب توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانشآموزی می‌گردد. به صورت جزئی در راستای عوامل علی به دست آمده می‌توان اظهار داشت که داوطلبی دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی از این جهت می‌تواند ارزش داشته باشد که به سلامت جامعه کمک می‌کند و در هزینه‌های بهداشت و درمان صرفه جویی می‌شود لذا داوطلبی راهی است که کودکان باید یادگیرند و در آن مشارکت نمایند. از طرفی دیگر برای تاثیرگذاری بر کارایی و اثربخشی رویداد ورزشی دانش‌آموزان می‌توانند بسیار کمک کننده باشند و ضرورت وجود آنها احساس می‌شود زیرا اغلب رویدادهای ورزشی با کمبود نیرو و کمبود هزینه برگزاری رویداد مواجه هستند در نتیجه اهمیت حضور دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی توجیه می‌شود. به علاوه توسعه سرمایه اجتماعی در داوطلبی ورزشی دانش‌آموزان می‌تواند از ارزشها

و الزاماتی که مشارکت در یک رویداد ورزشی برای دانش آموز خواهد داشت تاثیر پذیرد زیرا دانش، آگاهی و فهم دانش آموز احتمالاً زمینه‌ساز شناخت بهتر او از محیط را فراهم می‌آورد همچنین باعث می‌شود که دانش‌آموز با تفریح و نشاط که در رویداد کسب می‌کند سلامت روانی خود را بهبود بخشد. از سویی دیگر داوطلبی ورزشی منجر به افزایش فعالیت جسمانی و حرکتی کودک می‌شود و دانش‌آموزان هنگام داوطلبی ورزشی در بسیاری از فعالیتهای اجرایی همچون داوری، مربیگری و بسیاری از سمت‌های اجرایی دیگر می‌توانند فعالیت نمایند و این مهم مهارت‌های حرکتی آنان را تقویت می‌نماید و یکی دیگر از کارکردهای دیگر آن می‌تواند بازدارندگی از کجروی و آسیب اجتماعی باشد. کمالینکه (Bang, Chang, Lee, 2020) و Ghasemi (۲۰۱۶) هر کدام به نوعی کارکردها و اهمیت داوطلبی از جمله کارکرد جسمی، روانی، شناختی، بازدارندگی و لذات و هیجان را اشاره نموده‌اند، به علاوه دانش‌آموز با مشارکت فعال در رویدادهای ورزشی هم برای خود یک سرگرمی ایجاد کرده است و هم انرژی خود را تخلیه می‌نماید و به نوعی اوقات فراغت خود را غنی نموده است.

بر اساس یافته‌های به دست آمده در مورد شرایط زمینه‌ای توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی می‌توان تفسیر کرد که برای هر فعالیتی باید زمینه‌ای فراهم باشد تا آن فعالیت قابلیت اجرای بهینه را داشته باشد. برای توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی یکی از بسترهای مهم بستر امکانات و تجهیزات می‌باشد که باید سالن‌ها و استادیوم‌های ورزشی به

صورت مناسبی طراحی شوند و امکانات رفاهی و فضاهای ورزشی مناسب برای دانش‌آموزان فراهم گردد به غیر از کیفیت امکانات کمیت نیز باید در نظر گرفته شود. یکی دیگر از شرایط زمینه‌ای بستر اقتصادی می‌باشد و بالطبع ورزش دانش‌آموزی نیز از این کمبود زیاد ضربه خورده است و توسعه ورزش دانش‌آموزی وابستگی شدیدی به بودجه دولتی دارد و با توجه به آنکه هزینه استفاده از فضاهای ورزشی است و از طرفی یک درصد از اعتبارات دستگاه اجرایی به ورزش تخصیص نمی‌یابد شرایط نامناسبی را برای ورزش و داوطلبی ورزشی دانش‌آموزی به وجود آورده است.

همچنین قوانین بکارگیری دانش‌آموزان در داوطلبی مورد کم توجهی واقع شده است و سازوکاری برای آن پیش بینی نشده است. بستر مدیریتی یکی دیگر از بسترهای شناسایی شده در این تحقیق می‌باشد که با نتایج Ghaasemi, Rezaee Soofi, and Eshraaghi (۲۰۱۶) هم سو می‌باشد در این زمینه باید هم مدیران تحصیل کرده در رأس بخش تربیت بدنی قرار گیرد و هم اینکه در رویدادهای ورزشی مدیران نسبت به دانش‌آموزان نگرش مثبت‌تری داشته باشند و با ریسک‌پذیری استفاده از آنان، کیفیت رویدادها را بالا ببرند.

در بحث محدودیت‌های شخصی مشارکت در داوطلبی باید اظهار کرد نداشتن اطلاعات کافی و وضعیت اقتصادی خانواده دانش‌آموزان می‌تواند به عنوان عاملی کنترلی در نظر گرفته شود که مانع شرکت دانش‌آموز در فعالیت‌های داوطلبی می‌شود زیرا سود و منفعت مادی حضور در رویدادهای ورزشی یا وجود ندارد یا بسیار ناچیز است اما از مزایای اجتماعی داوطلبی کم آگاهند.

از سویی دیگر دانش‌آموزانی وجود دارند که از قرارگیری در محیط‌های شلوغ واهمه دارند و در این نوع مکان‌ها با مهارت و تجربه پایین دانش‌آموزان از اعتمادبه‌نفس کافی برخوردار نمی‌باشند. همچنین به دلیل کمبود زمان و داشتن مشغله‌های درسی و تحصیلی از شرکت در این نوع فعالیت‌ها سرباز می‌زنند. محدودیت دیگر مربوط به جایگاه نامناسب داوطلبی ورزشی می‌باشد که مشارکت افراد مختلف از جمله دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی به عنوان داوطلب را کاهش داده است. مطابق با مقوله نگرش ضعیف به توانایی دانش‌آموزان برای داوطلبی در رویدادهای ورزشی Lindsay and Cancelliere (۲۰۱۸) نیز این موضوع را تایید نموده‌اند همچنانکه مشخص است ضعف اطلاع رسانی در شبکه‌های اجتماعی و پخش کم و نامناسب تلویزیونی رویدادهای ورزشی دانش‌آموزان عاملی است که سبب می‌شود در رویدادهای ورزشی کمتر به افراد کم سن و سال توجه شود و مسئولیت خاصی به آنها واگذار نمی‌شود

از سویی دیگر و در نقطه مخالف محدودیت‌های توسعه اجتماعی در داوطلبی ورزشی یکی از عوامل تسهیل‌گر مدل تحقیق حاضر قابلیت زیاد داوطلبی دانش‌آموزان می‌باشد در این راستا باید اشاره کرد که دانش‌آموزان می‌توانند در برگزاری رویدادهای ورزشی، المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای، پزشک‌یاری در مسابقات ورزشی دانش‌آموزی، آمارگر مسابقات و رویدادهای ورزشی، بازاریابی و ایجاد درآمدزایی فضاهای ورزشی آموزش و پرورش، در بهره‌برداری و نگهداری از تجهیزات و لوازم ورزشی و در ایجاد حیاط پویا در مدارس همکاری نمایند.

حس استقلال زمینه توفیق طلبی او بهبود می‌یابد و در فعالیت‌های خود ریسک‌پذیری را ارتقا می‌دهد تا خلاقیت و استعداد خود را به معرض نمایش بگذارد.

همچنین توسعه اجتماعی با استفاده از داوطلبی ورزشی به دانش‌آموز یاد می‌دهد که با دیگران مشورت کند از آنها کمک بگیرد به آنها کمک کند برای دیگران فداکاری کند و به نوع دوستی آنها توسعه می‌یابد. همچنین در برابر دیگران احساس مسئولیت و همدردی می‌کند و منافع جمعی را به فردی ترجیح می‌دهد. در بعد اجتماعی بر اساس یافته‌ها مشارکت و همدلی اجتماعی عاملی مهم به شمار می‌رود. علاوه بر این یکی از ابزارهای لازم برای رسیدن به توسعه در هر جامعه، میزان مشارکت افراد و گروه‌های اجتماعی در امور مختلف از جمله داوطلبی در رویدادهای ورزشی است. مشارکت دانش‌آموزان در امور داوطلبی ورزشی بر افزایش اعتماد به نفس، دوری از خودمحوری، گرایش به جمع و افزایش فعالیت و پویایی ذهنی آنان تأثیر می‌گذارد؛ به این ترتیب، ورزش و داوطلبی ورزشی در مدرسه به نهادی تبدیل می‌شود که در فرآیند اجتماعی‌شدن نوجوانان سهم عمده‌ای دارد. با شرکت در رویدادهای ورزشی به عنوان داوطلب می‌توان انتظار داشت که انسجام و همبستگی اجتماعی بیشتر شود زیرا دانش‌آموز علاوه بر اینکه به یک رویداد ورزشی کمک می‌کند، تعلق و هویت اجتماعی او نیز افزایش می‌یابد که خود منجر به عضویت در نهادهای اجتماعی می‌گردد و وفاق و همدلی اجتماعی افزایش می‌یابد. از طرفی اعتماد از زندگی گروهی همچون مشارکت در رویدادهای ورزشی

عامل تسهیل‌گر دیگر برای استفاده از داوطلبان در رویدادهای ورزشی انگیزه سلامت روانی و حرکتی و انگیزه سودمندگرایانه می‌باشد. نتایج انگیزه سلامت روانی و حرکتی یا یافته‌های Hallmann, Zehrer, Fairley et al. (2020); Shu and Chiang (۲۰۲۰) هم خوانی دارد. در تبیین این یافته باید گفت که دانش‌آموزان برای توسعه قابلیت جسمانی، حرکتی به حضور در موقعیت‌های پر جنب و جوش و پرچالش نیاز دارند از طرفی دیگر جهت دستیابی به علایق و سلیقه، احساس غرور، کسب لذت و شادمانی و توسعه دوستی نیازمند مشارکت در رویدادهای ورزشی هستند.

نتایج تحلیل مصاحبه‌ها برای پیامدهای توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیت‌های داوطلبی ورزش دانش‌آموزی در سه بعد فردی، اجتماعی و تحصیلی تقسیم شده است و ابعاد فردی شامل تحکیم روابط بین فردی و بهبود وضعیت استقلال فردی دانش‌آموزان می‌باشد همچنین بعد تحصیلی در توسعه پیوند با مدرسه، رفاه و بهزیستی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی طبقه‌بندی شده است و در نهایت ابعاد اجتماعی آن مشارکت و همدلی اجتماعی، اعتماد اجتماعی، سلامت و رفاه اجتماعی، مسئولیت اجتماعی و هنجارها و ارزش‌های اجتماعی در بر گرفته است. در بعد فردی می‌توان یافته تحقیق را با تحقیق Tip, Hamidi, Jalali (۲۰۲۲) Farahani, and Sajadi Morgan (۲۰۱۳) هم راستا به شمار آورد و در تبیین و تفسیر آن باید اشاره کرد که دانش‌آموز با شرکت در فعالیت‌های داوطلبی ورزشی از نظر مصاحبه شوندگان به افزایش خودباوری، خودکارآمدی، اعتماد به نفس و عزت نفس می‌رسد و با درک

خود نشان می‌دهد و از بودن در کنار همسالان و همکلاسی‌ها لذت می‌برد که این عوامل به کاهش افسردگی و اضطراب تحصیلی کمک وافر می‌نماید از سویی دیگر با انگیزه بالاتر و اشتیاق فراوان به تحصیل کردن می‌پردازد. و در بحث پیشرفت تحصیلی نیز تمرکز، حافظه و رفتار دانش‌آموز ارتقا می‌یابد و مهارت و تخصص علمی دانش‌آموزان بالاتر می‌رود و با مشارکت در یادگیری گروهی شرایطی را به وجود می‌آورد که دستاوردهای تحصیلی از جمله موفقیت‌های درسی و ورزشی را به دنبال خواهد داشت و استعداد او شکوفا می‌گردد. نتیجه‌ی رشد اجتماعی دانش‌آموزان (یعنی مهارت در ارتباط گیری با گروه؛ مهارت گوش دادن؛ مهارت همدردی؛ مهارت در ارتباط غیرکلامی و...)، همانا مهارت اجتماعی دانش‌آموزان است.

بر اساس نتایج به دست آمده یکی از راهبردهای توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی سیاست‌گذاری کلان و بالادستی می‌باشد پس پیشنهاد می‌شود با تعامل اثربخش بین نهادهای متولی ورزش و سیستم آموزش و پرورش به اسناد فرادستی و راهبردی در زمینه توسعه سلامت دانش‌آموزی توجه بیشتری شود، راهبرد دیگر توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزش دانش‌آموزی تخصیص اعتبارات و منابع مالی می‌باشد، اختصاص بودجه مناسب وزارت برای استفاده از دانش‌آموزان در رویداد ورزشی و حمایت مالی فدراسیون‌ها و وزارت ورزش و جوانان در این زمینه، اختصاص تسهیلات و اعتبارات دولتی برای ورزش دانش‌آموزی را افزایش می‌دهد. مناسب‌سازی محیط‌های شهری و اماکن ورزشی یکی از عواملی است که می‌تواند مشارکت

و داوطلبی ورزشی پدید می‌آید (Hallmann, Zehrer, Fairley et al., 2020) و در همان زمان، امکانات خودجوش را برای شکل‌گیری و تشکیل انجمن‌ها فراهم می‌سازد و همچنین مشخص است اعتماد اجتماعی دانش‌آموز می‌تواند تعهد اجتماعی، مقبولیت و جامعه‌پذیری او و سازگاری و انطباق‌پذیری اجتماعی و حمایت اجتماعی را به دنبال داشته باشد. از سویی دیگر مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان هم یکی از ارزش‌های مهم و غالب اجتماعی است. یکی از پیامدهای اجتماعی هنجارها و ارزش‌های اجتماعی می‌باشد باید اشاره کرد که هدف اساسی و نهایی آموزش و پرورش ایجاد زمینه رشد و بالندگی دانش‌آموزان از طریق جامعه‌پذیری مطلوب آنان می‌باشد و با تحقق این امر مهم است که نسل نوجوان و جوان به شهروندی فعال و مسئولیت‌پذیر تبدیل شوند (Downard, Hallmann, Rasciute, 2020). شهروندانی که به ارزش‌ها ارج نهاده و به هنجارهای اجتماعی جامعه عمل نمایند در نتیجه با توسعه اجتماعی در فعالیتهای داوطلبی ورزشی تربیت و مهارت اجتماعی دانش‌آموز افزایش می‌یابد و به ارزش‌های خانوادگی و آداب و رسوم اجتماعی احترام گذاشته می‌شود و از طرفی خود دانش‌آموز می‌تواند ارزش‌های اخلاقی را ترویج نماید. دانش‌آموز با استفاده از انجام فعالیتهای داوطلبانه‌ی ورزشی تمایل بیشتری به حضور در مدرسه دارد و در مدرسه احساس امنیت دارد و به کادرآموزشی، به مدرسه دلبستگی پیدا می‌کند و پیوند او با مدرسه ارتقا می‌یابد لذا از قوانین مدرسه با احترام اطاعت می‌کند و نسبت به مسائل مختلف در مدرسه احساس تعهد از

متخصص برای ورود به بخش ورزش دانش‌آموزی، آشنایی مدیران با مهارت‌های مدیریتی شرایط نیروی انسانی را بهبود دهند. برای مشارکت فعال و مستمر دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی نیز باید داوطلبان دانش‌آموز در رویدادهای ورزشی به صورت بهینه بکار بگیرند و برگزاری مسابقات دانش‌آموزی در مدارس، فعالیت منظم کانون‌های ورزشی درون و برون مدرسه‌ای، احیاء مسابقات ورزشی در بخش دانش‌آموزی می‌تواند باعث مشارکت و فعالیت دانش‌آموزان در رویدادهای ورزشی گردد. پیشنهاد می‌شود علاوه بر ترویج فرهنگ حضور، توانمندسازی و افتخارآفرینی ورزشکاران، در بین دانش‌آموزان، معلمان و مربیان ورزشی از طریق درج در کتاب‌های درسی، برنامه‌های تربیتی و امور فوق برنامه و ضمن خدمت، به تربیت دانش‌آموزان و پرورش افراد مستعد برای حضور در مسابقات ورزشی و تیم‌های ملی پرداخته شود. همچنین پیشنهاد می‌شود با تعامل اثربخش بین نهادهای متولی ورزش و سیستم آموزش و پرورش و اختصاص بودجه مناسب وزارت برای استفاده از دانش‌آموزان در رویداد ورزشی و حمایت مالی فدراسیون‌ها و وزارت ورزش و جوانان در این زمینه به توسعه سلامت دانش‌آموزی توجه بیشتری شود به علاوه پیشنهاد می‌گردد زیرساخت‌های ورزشی بر اساس نیازها و توانایی دانش‌آموزان، سهولت دسترسی، ایمنی و بهداشت آنان طراحی و مورد بهره‌برداری واقع شوند. در نهایت پیشنهاد می‌شود از طریق رسانه‌های جمعی و اجتماعی در مورد جذب نیروی داوطلب اطلاع رسانی مناسب صورت گیرد.

داوطلبان دانش‌آموز را در رویدادهای ورزشی بهبود دهد) (Rozmiarek, Poczta, Malchrowicz-oo sko, 2021) و اماکن ورزشی باید طوری ساخته شوند که به غیر از تناسب اماکن بر اساس نیازها و توانایی دانش‌آموزان و سهولت دسترسی، ایمنی و بهداشت آنان را نیز تضمین نماید. به غیر از کیفیت امکانات، کمیت نیز باید در نظر گرفته شود زیرا در کشور با کمبود اماکن ورزشی مناسب روبرو هستیم همچنانکه (Ghanbari, Firouzabadi, amani, reihani, Sardroodian, 2020) نیز امکانات و تجهیزات را برای انجام فعالیت‌های داوطلبی ورزشی مهم قلمداد کرده اند.

به علاوه پوشش‌دهی و انعکاس اخبار ورزش دانش‌آموزی از رسانه‌های جمعی و اطلاع رسانی مناسب سازمان‌ها برای جذب نیروی داوطلب شرایط شرکت در فعالیت ورزشی برای دانش‌آموزان را فراهم می‌سازد (Pilevar, movakhar, Hamaidi, Khabiri et al., 2017) همچنین یکی از فعالیت‌های مهم می‌تواند مشارکت مستمر و یا نمادین شخصیت‌های بزرگ ورزشی به عنوان داوطلب باشد. پر واضح است که با مدیریت جذب و بکارگیری داوطلبان می‌توان به صورت مستمر از دانش‌آموزان برای داوطلبی در رویدادهای ورزشی استفاده نمود و با طراحی سایت و ثبت توانمندی‌های دانش‌آموزان داوطلب و گروه‌بندی داوطلبان (بر اساس سن، جنسیت، تخصص و ...) می‌توان بر اساس نیازهای رویداد به جذب فعالیت‌های داوطلبانه پرداخت. پیشنهاد می‌شود با برنامه‌ریزی برای برگزاری دوره‌های توجیهی و تربیت نیروی انسانی

مربوط به منطق پژوهش کیفی، گستردگی نظام آموزش و پرورش، پر هزینه بودن پژوهش، کمبود مطالعات انجام شده در مورد داوطلبی ورزش دانش‌آموزی و عدم همکاری یا همکاری نامناسب برخی مخصصان اشاره کرد لذا پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی عوامل مؤثر ورزشی دیگر که بر سرمایه اجتماعی دانش‌آموزان تأثیر دارند بر اساس مدل‌های کمی شناسایی شوند و به شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید شیوه مدیریت داوطلبی ورزش دانش‌آموزی در رویدادهای ورزشی به صورت کمی پرداخته شود.

سپاسگزاری

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند در اینجا از تمام متخصصین و صاحب‌نظرانی که با آگاهی و تخصص خود در تهیه و تدوین این پژوهش به کمک کردند تشکر نمایند.

school students. Psychological reports, 123(2), 452-471 .

Behrens, C., Meyer, T., Pierdzioch, C., & Emrich, E. (2018). Football clubs and philanthropy: An empirical analysis of volunteering, match quality, and donations. *International Review for the Sociology of Sport*, 53(5), 594-614 .

Bruening, J. E., Peachey, J. W., Evanovich, J. M., Fuller, R. D., Murty, C. J. C., Percy, V. E., . . . Chung, M. (2015). Managing sport for social change: The effects of intentional design and structure in a sport-based service learning initiative. *Sport Management Review*, 18(1), 69-85 .

Celio, C. I., Durlak, J., & Dymnicki, A. (2011). A Meta-Analysis of the Impact of Service-Learning on Students. *Journal of Experiential Education*, 34(2), 164-181 .

به طور کلی نتایج تحقیق حاضر می‌تواند بینش خوبی به مدیران امور داوطلبی در زمینه اهمیت توسعه سرمایه اجتماعی دانش‌آموزان ارائه دهد و در تدوین راهبردهای مناسب توسعه انسانی که در داوطلبی ورزشی دانش‌آموزان به کار گرفته شود و مسیر جدیدی برای مطالعات دانشگاهی دیگر در این حوزه باز می‌کند. در مجموع انجام پژوهش حاضر خلاء موجود در ادبیات تحقیقی فعلی، که در آن مطالعات محدودی به بررسی توسعه سرمایه اجتماعی در فعالیت‌های داوطلبی دانش‌آموزی پرداخته‌اند را پوشش می‌دهد و این مطالعه به غنای پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه مدیریت داوطلبی می‌افزاید و به پژوهشگران کمک می‌کند تا رفتار داوطلبان دانش‌آموز را بهتر درک کنند. در نهایت از جمله محدودیت‌های این تحقیق می‌توان به اثرات نمونه‌گیری و خطای اندازه‌گیری، مشکلات

منابع

Afrozeh, M., Moharramzadeh, M., Kashef, M., & Afrozeh, M. (2011). The Identification of Motivation, Personality and Social Factors in Sport Volunteers. *Journal of Sport Management*, 3(11), 165-181. [Persian].

Aghaei, h. (2014). Identification and Prioritization the Barriers to Recruitment of the Volunteers to Help with Sports Activities in Department of Education in the City of Karaj. *Strategic Studies on Youth ans Sports*, 13(25), 231-247. [Persian].

Bang, H., Chang, M., & Lee, C. (2020). Racial and linguistic status differences in the effect of interscholastic sport participation on school engagement and academic performance among high

- Hallmann, K., Zehrer, A., Fairley, S., & Rossi, L. (2020). Gender and volunteering at the special Olympics: Interrelationships among motivations, commitment, and social capital. *Journal of Sport Management*, 34(1), 77-90 .
- Hayton, J. W., & Blundell, M. (2021). Exploring the relationship between social class and sport event volunteering. *Sport Management Review*, 1-24 .
- Hidzir, A. D., Lamat, S. A., Dahlan, N. D., A Rahman, M. W., & Bakri, N. H. S. (2021). Motivation factors to involve in sports volunteer among students: the case of University of Malaya (UM). *Journal of Academia*, 9, 56-65 .
- Kappelides, P., & Spoor, J. (2019). Managing sport volunteers with a disability: Human resource management implications. *Sport Management Review*, 22(5), 694-707 .
- Khasanzyanova, A. (2017). How volunteering helps students to develop soft skills. *International Review of Education*, 63(3), 363-379 .
- Leonardi, R., Nanetti, R. Y., & Putnam, R. D. (2001). Making democracy work: Civic traditions in modern Italy: Princeton university press Princeton, NJ.
- Lindsay, S., & Cancelliere, S. (2018). A model for developing disability confidence. *Disability and rehabilitation*, 40(18), 2122-2130 .
- Morgan, H. (2013). Sport volunteering, active citizenship and social capital nhaneemnn:: whtt roee nn hte 'Bgg ootttt y'? *Inrrrnoooll journal of sport policy and politics*, 5(3), 381-395 .
- Creswell, J. W. (2002). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative* (Vol. 7): Prentice Hall Upper Saddle River, NJ.
- Donnelly, P., & Harvey, J. (2010). Volunteering and sport. In *Routledge handbook of sports development* (pp. 71-87): Routledge.
- Downward, P., Hallmann, K., & Rasciute, S. (2020). Volunteering and leisure activity in the United Kingdom: A longitudinal analysis of males and females. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 49(4), 757-775 .
- Eshraghi, A., Ghasemi, H., & Rezaee Sofi, M. (2015). Psychometric Properties of Persian Version of the Spiritual Intelligence Questionnaire in School Sport Volunteers. *Sport Psychology Studies* (ie, mutaleat ravanshenasi varzeshi), 4(13), 106-189. [Persian].
- Ghaasemi, P. D., H., Rezaee Soofi, P. D., M., & Eshraaghi, A. (2016). Spiritual Intelligence and Volunteerism among Sport Clubs within the Ministry of Education. *Quarterly Journal of Education*, 31(4), 139-158. [Persian].
- Ghanbari Firouzabadi, A., amani, a., reihani, m., & Sardroodian, M. (2020). Designing a Strategic Model for Student Sport Development. *Research on Educational Sport*, 8(20), 179-204. [Persian].
- Gomez-Baya, D., Mendoza, R., Matos, M. G. d., & Tomico, A. (2019). Sport participation, body satisfaction and depressive symptoms in adolescence: A moderated-mediation analysis of gender differences. *European Journal of Developmental Psychology*, 16(2), 183-197 .

- Wilson, J. (2012). Volunteerism research: A review essay. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 41(2), 176-212.
- Ostrom, E. (2000). Social capital: a fad or a fundamental concept. *Social capital: A multifaceted perspective*, 172(173), 195-198 .
- Pilevar movakhar, E., Hamaidi, M., Khabiri, M., & Honari, H. (2017). Identifying and prioritizing the fields of recruiting volunteers in Iran's student sports. *Human resource management in sports*, 5(1), 67-83. [Persian].
- Rozmiarek, M., Poczta, J., & Malchrowicz-oo sko, E. (2021). Motivations of sports volunteers at the 2023 European Games in Poland. *Sustainability*, 13(11), 6406 .
- Shu, P.-G., & Chiang, S.-J. (2020). The impact of corporate governance on corporate social performance: Cases from listed firms in Taiwan. *Pacific-Basin Finance Journal*, 61, 101332 .
- oocr, R., & ppaajj, R. (2017). 'I guss' ''s knrd of ssssss': the formooon nnd mobilisation of cultural, social and physical capital in youth sport volunteering. *Journal of Youth Studies*, 20(4), 487-502 .
- Tahmasebi Poor, M., Ashraf Ganguie, F., & Sajadi, H. (2018). Presentation Of Pattern Management Information System Requirements Analysis For Recruiting Sport Vollunteers. *Research in Sport Management and Motor Behavior*, 8(16), 139-151. [Persian].
- Tip, H., Hamidi, M., Jalali Farahani, M., & Sajadi, n. (2022). The mediating role of in the relationship between social capital , Citizen culture Citizen and the desire to volunteer in the school Olympic Games. *Journal of Iranian Social Development Studies*, 14(50), 7-15. [Persian].
- Wicker, P. (2017). Volunteerism and volunteer management in sport. *Sport Management Review*, 20(4), 325-337 .